

Sygnatura akt I C 499/18

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 09-04-2018 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Sylwia Marek

po rozpoznaniu w dniu 09-04-2018 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko M. S. (1)

o zapłatę 9 503,98 zł

I. zasądza od pozwanego M. S. (2) na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 7.767,98 zł (siedem tysięcy siedemset sześćdziesiąt siedem złotych 98/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6.11.2017 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. rozdziela stosunkowo koszty procesu i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.736,00 zł ,

IV. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Katarzyna Porada - Łaska

Sygn. akt: I C 499/18

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego M. S. (1) kwoty 9.503,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 06.11.2017r. do dnia zapłaty oraz domagał się zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podał, iż strony w dniu 02.05.2014r. zawarły umowę pożyczki, na podstawie której pozwany zobowiązał się do spłaty pożyczki na warunkach określonych w umowie kwoty łącznej 14.650,95 zł, w tym: kwota pożyczki netto 7.000,00 zł, odsetki umowne w kwocie 1.069,98 zł, opłata przygotowawcza w kwocie 924,00 zł, koszt ubezpieczenia w kwocie 1.400,00 zł, opłata za dodatkową usługę obsługi pożyczki w domu klienta w kwocie 4.067,00 zł. Powód wyjaśnił, że wobec zmniejszenia rocznej stopy oprocentowani kwota należna z tytułu odsetek została pomniejszona o 189,97 zł. Pozwany dokonał wpłaty w kwocie 4.957,00 zł, z tego na kapitał zaliczono kwotę 2.492,92 zł, odsetki umowne w kwocie 1.069,98 zł i kwotę 1.394,10 zł za obsługę pożyczki w domu.

Powód ponadto wskazał, iż na dzień wniesienia pozwu na stan zadłużenia pozwanego wynosi 9.503,98 zł w skład tej kwoty wchodzi:

- kapitał pozostały do spłaty w wysokości 6.831,08 zł,

- kwota należnej opłaty za obsługę pożyczki w domu w wysokości 2.672,90 zł

Pozwany M. S. (1) mimo prawidłowego wezwania nie stawił się na pierwszą rozprawę, nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swojej nieobecności ani też nie składał w sprawie wyjaśnień ustnie lub na piśmie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 02.05.2014r. (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł z pozwanym M. S. (1) umowę pożyczki o numerze (...) na kwotę 7.000,00 zł na okres 90 tygodni. Roczna stopa oprocentowania pożyczki na dzień zawarcia umowy wynosiła 14,90 %. Odsetki umowne wynosiły 1.259,95 zł. Całkowity koszt pożyczki obejmował oprócz kapitału głównego: koszty ubezpieczenia w kwocie 1.400,00 zł, opłatę przygotowawczą – 588,00 zł, dodatkową opłatę przygotowawczą – 336,00 zł, opłatę za obsługę pożyczki w domu – 4.067,00 zł.

(dowód: umowa pożyczki k.4-5v)

Na poczet powyższego zobowiązania, pozwany dokonał wpłat w łącznej wysokości 4.957,00 zł. Pożyczka była obsługiwana w domu klienta.

(fakty niezaprzeczone wg art. 230 k.p.c.)

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oparł się na załączonych do akt sprawy dokumentach, których autentyczność i prawdziwość nie była kwestionowana przez stronę przeciwną, a ich prawdziwość i rzetelność nie budziła również wątpliwości Sądu, dlatego Sąd uznał je w całości za wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do kwoty 7.767,98 zł.

Powód wywodził swoje żądanie z umowy pożyczki zawartej z pozwanym w dniu 02.05.2014r.

Zgodnie z treścią art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Stosownie do dyspozycji art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj.2016. (...) ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. W świetle art. 3 ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy, za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany niezwłocznie doręczyć umowę konsumentowi. Umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały (art. 29 ustawy o kredycie konsumenckim).

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, posługującym się przy zawieraniu umów z konsumentami wzorcami umownymi. Pozwany natomiast jest konsumentem w rozumieniu ustawy, bowiem zgodnie z art. 22¹ k.c. jest osobą fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

W przedmiotowej sprawie doszło do zawarcia pomiędzy stronami umowy pożyczki. Pozwany nie wywiązał się jednak z obowiązku terminowej spłaty rat zgodnie z zaciągniętym zobowiązaniem, a dotychczas wpłacił na poczet zadłużenia kwotę 4.957 zł. Pozwany nie zaprzeczył wspomnianym okolicznościom, stąd Sąd uznał te fakty za przyznane w rozumieniu art. 230 k.p.c.

Powództwo podlegało uwzględnieniu w zakresie następujących kwot:

-kapitału pożyczki w kwocie 7.000,00 zł,
-odsetek umownych w kwocie 1.069,98 zł,
-opłaty przygotowawczej w kwocie 588,00 zł,
-opłaty za obsługę pożyczki w domu w kwocie 4.067,00 zł (obsługa w domu nie była kwestionowana przez pozwanego),
z tym że od tak wyliczonego zadłużenia należy odjąć sumę wpłat dokonanych przez pozwanego łącznie 4.957 zł.
(12.724,98 zł – 4.957,00 zł). Do zapłaty pozostaje zatem kwota 7.767,98 zł.

W miejsce umownego zaliczenia zapłaty wchodzi ogólna zasada zaliczenia zapłaty, ponieważ kwoty pobierane na poczet świadczenia nie mającego charakteru wiążącego dla strony mogą podlegać zwrotowi stosownie do przepisów o nienależnym świadczeniu, bądź też zaliczeniu na poczet innych wymagalnych należności faktycznie wynikających z tego samego stosunku prawnego, jeżeli te pozostałe należności mają późniejszy termin wymagalności (por. Sąd Najwyższy w uchwale z 23.12.1987r., III CZP 77/87, publ. OSNC 1989/6/92).

Powództwo w pozostałym zakresie tj. kosztów ubezpieczenia – jako nieudowodnione oraz w zakresie dodatkowej opłaty przygotowawczej – jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym oznacza to, że to na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie.

Powód nie udowodnił, że przysługuje mu roszczenie z tytułu **kosztów ubezpieczenia**. Sam zapis w umowie pożyczki, że koszt ubezpieczenia wynosi 1.400,00 zł nie oznacza, że istnieje możliwość automatycznego powstania roszczenia o zapłatę tej kwoty, jeżeli nie zostanie udowodnione, że doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia i poniesienia kosztów z tym związanych.

Skoro zatem powód nie wykazał ani zawarcia umowy ubezpieczenia ani poniesienia w związku z tym wydatku w postaci składki ubezpieczeniowej, powództwo w tym zakresie jako nieudowodnione, podlega oddaleniu.

Dodatkowo należy podkreślić, że skoro konsument nie jest stroną umowy ubezpieczenia ani też uposażonym z umowy ubezpieczenia, to powstaje sytuacja, w której nie odnosi on żadnych korzyści z tej umowy. W konsekwencji dochodzi wyłącznie do zabezpieczenia pożyczkodawcy, a co za tym idzie do przerzucenia na konsumenta ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej.

Niezasadne jest obciążenie pozwanego **dodatkowymi opłatami przygotowawczymi**.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Do kryteriów abuzywności należą więc sprzeczność z dobrymi obyczajami i rażące naruszenie interesów konsumenta. Użyte w przytoczonym przepisie sformułowanie „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, zaś „sprzeczność z dobrymi obyczajami” polega na tworzeniu przez kontrahenta konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku (tak SN w wyroku z dnia 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/04, Biul. SN 2005/11/13). W przedmiotowej sprawie powód zawierając umowę z konsumentem działał jako przedsiębiorca, a umowa została skonstruowana ściśle według stosowanego przez niego wzorca umownego.

Ciężar dowodu że postanowienie umowne zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.). Obowiązkowi temu powód nie sprostał. Postanowienia umowy pożyczki, poza wysokością pożyczki

i okresem, na jaki została udzielona, nie zostały indywidualnie uzgodnione ze stroną pozwaną. Treść umowy nie daje podstaw do twierdzenia, że strona pozwana miała rzeczywisty wpływ na treść zawieranego kontraktu.

Za sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interes konsumenta uznać należy obciążenie pozwanego „dodatkową opłatą przygotowawczą” w wysokości 336 zł, w szczególności wobec faktu, że pozwany był także zobowiązany do uiszczenia „opłaty przygotowawczej” w wysokości 588 zł.

W ocenie Sądu „dodatkowa opłata przygotowawcza” została zastrzeżona w rażąco zawyżonej wysokości, mając na względzie wysokość pożyczki oraz wysokość opłaty przygotowawczej.

Z tych względów, jako sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interes konsumenta, nie wiąże pozwanego postanowienie zastrzegające dodatkową opłatę w wysokości 336 zł.

Koszty opłaty dodatkowej nie znajdują odzwierciedlenia w rzeczywistości poniesionych przez powoda kosztach czy też nakładzie pracy, dając powodowi możliwość obciążenia konsumenta dodatkową opłatą nawet w sytuacji, gdy wykonane czynności generowały wydatki znacznie poniżej tej kwoty. Stanowi to asymetryczne, niekorzystne dla konsumenta unormowanie jego praw i obowiązków, a tym samym rażąco narusza jego interesy.

Nadto powód nie wykazał, że poniósł takie koszty, które uzasadniałyby obciążanie konsumenta „dodatkową opłatą przygotowawczą”.

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, Sąd wyda wyrok zaoczny, zaś zgodnie z § 2 w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W niniejszej sprawie – w świetle powyższych rozważań – takie wątpliwości zachodziły, co obowiązało Sąd do przeprowadzenia postępowania dowodowego, które jednak nie pozwoliło uznać dochodzonego żądania w zakresie ponad kwotę 7.767,98 zł.

Pozwany prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy nie zajął stanowiska w sprawie i nie podniósł żadnych zarzutów co do spłaty tego zadłużenia.

Zaznaczyć trzeba, że strona powodowa jest przedsiębiorcą korzystającym z profesjonalnej obsługi prawnej. Bezczynność pozwanego nie zwalnia Sądu z obowiązku krytycznego ustosunkowania się do twierdzeń pozwu. W razie następczących się wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń powoda, Sąd przeprowadza z urzędu postępowanie dowodowe. Uznanie przez Sąd twierdzeń powoda za prawdziwe, nie zwalnia Sądu od obowiązku dokonania prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu, opartego na twierdzeniach, że stanowiska prawa materialnego (por. SN z 15.09.1967 r., II CRN 175/67, OSN 1968, Nr 8-9, poz. 142, SN z 1999-03-31, I CKU 176/97, publ: Prokuratura i Prawo rok 1999, Nr 9, poz. 30).

Zważywszy na powyższe, na podstawie powołanych przepisów Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.767,98 zł zgodnie z punktem I sentencji orzeczenia, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił jak w punkcie II wyroku.

O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 k.c., w myśl którego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Powód domagał się zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 06.11.2017r.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie III wyroku dokonując ich stosunkowego rozdzielenia na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Biorąc pod uwagę to, że powód żądał pierwotnie kwoty 9.503,98 zł, a zostało na jego rzecz zasądzone 7.767,98 zł, powód wygrał sprawę w 82 %. Powód poniósł koszty w postaci wynagrodzenia dla radcy prawnego w wysokości stawki minimalnej 1.800 zł określonej w § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj.Dz.U.2018.265), 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa i 300,00 zł tytułem opłaty stosunkowej od pozwu, razem 2.117 zł, z czego 82 % stanowi kwotę 1.736,00 zł podlegającą zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda z tytułu stosunkowego rozliczenia kosztów.

Wyrokowi zaocznemu z urzędu nadano rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.

SSR Katarzyna Porada-Łaska